

BBY157 Enformasyon Okuryazarlığı

Doç. Dr. Nevzat Özel

Ankara Üniversitesi

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi

Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

noz@ankara.edu.tr

8.Hafta

Bilgi Hizmetleri

Bilgi Hizmetleri

- Dijital bilgi kaynaklarının ve erişim sistemlerinin gelişimi, geleneksel olarak verilen bilgi hizmetlerini de etkilemektedir.
- Danışma, eğitim, sağlama ve ödünç verme hizmetlerinde yeni modeller ve uygulamalar kullanılmaktadır.

Danışma ve Eğitim Hizmetleri

- Kütüphanelerde kullanıcıların bilgi gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik olarak sunulan danışma ve eğitim hizmetleri, kütüphane dermelerinde yer alan bilgi kaynaklarının bulunmasını, çeşitli araştırma sorularının cevaplandırılmasını, kullanıcılar için çeşitli arama işlemlerinin gerçekleştirilmesini, kütüphane ile ilgili yönlendirmelerin yapılmasını, kişiselleştirilmiş hizmetlerin sunulmasını, güncel duyuru hizmetlerinin verilmesini, çevrimiçi kütüphane katalogları ve literatüre yönelten veri tabanları gibi çeşitli bilgi erişim araçlarının kullanımının öğretilmesini kapsamaktadır.

Danışma ve Eğitim Hizmetleri

- Dijital danışma hizmetleri elektronik posta, Web formları, kılavuzlar, sohbet / video konferans yazılımları ve sosyal medya araçları yardımıyla, eş zamanlı veya eş zamanlı olmayan bir yapıda, sesli veya görüntülü olarak sanal ortamlarda verilmektedir.
- Bu hizmetler kullanılan dijital araçlara bağlı olarak, sanal danışma (virtual reference), dijital danışma (digital reference), canlı danışma (live reference), etkileşimli danışma (interactive reference), gerçek zamanlı danışma (realtime reference) ve Web tabanlı danışma (Web based reference) gibi terimlerle adlandırılmaktadır.

Danışma ve Eğitim Hizmetleri

- Eğitim hizmetleri açısından bakıldığında;
 - daha önce bilgi erişim ve bilgiyi kullanma becerilerini kazandırmayı hedeflediği,
 - günümüzde ise bireylerin karşılaştıkları sorunları ancak bilgi ile çözebileceklerini öğretmeye odaklandığı görülmektedir.
- Bu bağlamda eğitim hizmetleri yüz yüze veya dijital platformlarda geliştirilen eğitim programları aracılığıyla verilmektedir.

Sağlama Hizmetleri

- Kütüphaneler ve diğer bilgi merkezleri için kitap ve diğer bilgi kaynaklarının sağlanması süreçlerini ifade etmektedir.

Prytherch, 2005, s. 7

Sağlama Hizmetleri

- Kullanıcıların özellikleri ve bilgi gereksinimleri doğrultusunda her türlü bilgi kaynağının yurt içi veya yurt dışında bulunan farklı bilgi sağlayıcılarından temin edilerek kütüphane dermelerinin geliştirilmesi ve desteklenmesi olarak ifade edilir.
- Kütüphaneler, kütüphane dermesinde bulunmayan bilgi kaynaklarını yayıncılar aracılığıyla doğrudan satın alabilmekte, bu kaynakların “kütüphaneler arası ödünç verme hizmeti” yoluyla belirli bir süreliğine ödünç alınarak kullanılmasını sağlayabilmekte ve “belge sağlama hizmeti” kapsamında çeşitli belgeleri (makale, kitap bölümü vb.) farklı kütüphanelerden dijital olarak veya fotokopi ile çoğaltma yöntemiyle temin edebilmektedir.

Ödünç Verme Hizmetleri

- Kütüphaneler, sahip oldukları dermelerdeki basılı bilgi kaynaklarını kullandıkları otomasyon sistemlerinin yardımıyla, dijital bilgi kaynaklarını ise (elektronik kitap gibi) veri tabanı sağlayıcıları ve kütüphaneler arasında geliştirilen anlaşmalar doğrultusunda veri tabanı sistemleri üzerinden kullanıcılarına ödünç verebilmektedir.

Ödünç Verme Hizmetleri

- Kullanıcılar kütüphanelerin ödünç verme politikaları kapsamında kütüphane otomasyon sistemleri aracılığıyla kolaylıkla bilgi kaynaklarını ödünç alabilmekte, iade edebilmekte, Web veya mobil araçlar yardımıyla ödünç aldıkları bilgi kaynaklarının sürelerini uzatabilmekte ve istedikleri bilgi kaynaklarını daha sonra ödünç almak için ayırtabilmektedir.